

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO
5 päivänä lokakuuta 2000 *

Asiassa C-376/98,

Saksan liittotasavalta, asiamiehenään liittotasavallan valtiovarainministeriön ylijohtaja C.-D. Quassowski, avustajanaan asianajaja J. Sedemund, Berliini, prosessiosoite liittotasavallan valtiovarainministeriö, Referat EC2 Graurheindorfer Straße 108, D—53117 Bonn,

kantajana,

vastaan

Euroopan parlamentti, asiamiehinään oikeudellisen yksikön jaostopäällikkö C. Pennera ja saman yksikön virkamies N. Lorenz, prosessiosoite Luxemburgissa Euroopan parlamentin pääsihteeristö, Kirchberg,

ja

Euroopan unionin neuvosto, asiamiehinään oikeudellisen yksikön johtaja R. Gosalbo Bono ja saman yksikön virkamiehet A. Feeney ja S. Marquardt,

* Oikeudenkäyntikieli: saksa.

prosessiosoitte Luxembourgissa c/o Euroopan investointipankin lakiasiainosaston ylläjohtaja A. Morbilli, 100 boulevard Konrad Adenauer,

vastaajina,

joita tukevat

Ranskan tasavalta, asiamiehinään aluksi ulkoasiainministeriön oikeudellisen osaston apulaisosastopäällikkö J.-F. Dobelle ja saman osaston lähetystöneuvos R. Loosli-Surrans ja sittemmin saman osaston jaostopäällikkö K. Rispal-Bellanger ja R. Loosli-Surrans, prosessiosoitte Luxembourgissa Ranskan suurlähetystö, 8 B boulevard Joseph II,

Suomen tasavalta, asiamiehinään valtionasiamiehet H. Rotkirch ja T. Pynnä, prosessiosoitte Luxembourgissa Suomen suurlähetystö, 2 rue Heinrich Heine,

Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistynyt kuningaskunta, asiamiehenään Treasury Solicitor's Departmentin virkamies M. Ewing, avustajanaan N. Paines, QC, prosessiosoitte Luxembourgissa Yhdistyneen kuningaskunnan suurlähetystö, 14 boulevard Roosevelt,

ja

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään oikeudellisen yksikön virkamiehet I. Martínez del Peral ja U. Wölker, prosessiosoitte Luxembourgissa c/o saman yksikön virkamies C. Gómez de la Cruz, Centre Wagner, Kirchberg,

, väliintulijoina,

jossa kantaja vaatii yhteisöjen tuomioistuinta kumoamaan tupakkatuotteiden mainontaa ja niiden hyväksi tapahtuvaa sponsorointia koskevien jäsenvaltioiden lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten lähentämisestä 6 päivänä heinäkuuta 1998 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 98/43/EY (EYVL L 213, s. 9),

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN,

toimien kokoonpanossa: presidentti G. C. Rodríguez Iglesias, jaostojen puheenjohtajat J. C. Moitinho de Almeida (esittelevä tuomari), D. A. O. Edward, L. Sevón ja R. Schintgen sekä tuomarit P. J. G. Kapteyn, C. Gulmann, A. La Pergola, J.-P. Puissochet, P. Jann, H. Ragnemalm, M. Wathelet ja F. Macken,

julkisasiamies: N. Fennelly,

kirjaaja: apulaiskirjaaja H. von Holstein ja hallintovirkamies L. Hewlett,

ottaen huomioon suullista käsittelyä varten laaditun kertomuksen,

kuultuaan Saksan liittotasavallan, asiamiehenään C.-D. Quassowski, avustajanaan J. Sedemund; parlamentin, asiamiehinään C. Pennera ja N. Lorenz; neuvoston, asiamiehinään R. Gosalbo Bono, A. Feeney ja S. Marquardt; Ranskan tasavallan, asiamiehenään R. Loosli-Surrans; Suomen tasavallan, asiamiehenään T. Pynnä; Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan, asiamiehenään Treasury Solicitor's Departmentin virkamies G. Amodeo, avustajinaan professori R. Cranston, QC, MP, Her Majesty's Solicitor General for England and Wales, ja N. Paines; ja komission, asiamiehinään I. Martínez del Peral ja U. Wölker, 12.4.2000 pidetyssä istunnossa esittämät suulliset huomautukset,

kuultuaan julkisasiamiehen 15.6.2000 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

- 1 Saksan liittotasavalta on yhteisöjen tuomioistuimeen 19.10.1998 toimittamallaan kanteella vaatinut EY:n perustamissopimuksen 173 artiklan (josta on muutettuna tullut EY 230 artikla) nojalla yhteisöjen tuomioistuinta kumoamaan tupakkatuotteiden mainontaa ja niiden hyväksi tapahtuvaa sponsorointia koskevien jäsenvaltioiden lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten lähentämisestä 6 päivänä heinäkuuta 1998 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 98/43/EY (EYVL L 213, s. 9; jäljempänä direktiivi).
- 2 Yhteisöjen tuomioistuimen presidentin 30.4.1999 antamilla määräyksillä Ranskan tasavalta, Suomen tasavalta, Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistynyt kuningaskunta ja Euroopan yhteisöjen komissio hyväksyttiin väliintulijoiksi tukemaan Euroopan parlamentin ja Euroopan unionin neuvoston vaatimuksia.
- 3 Direktiivi on annettu EY:n perustamissopimuksen 57 artiklan 2 kohdan (josta on muutettuna tullut EY 47 artiklan 2 kohta), EY:n perustamissopimuksen 66 artiklan (josta on tullut EY 55 artikla) ja EY:n perustamissopimuksen 100 a artiklan (josta on muutettuna tullut EY 95 artikla) perusteella.

4 Direktiivin 2 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Tässä direktiivissä tarkoitetaan:

1. ’tupakkatuotteilla’ tupakasta kokonaan tai osittain valmistettuja, poltettavaksi, sieraimiin vedettäväksi, imeskeltäväksi tai pureskeltäväksi tarkoitettuja tuotteita;
2. ’mainonnalla’ liiketoimintaan liittyvää viestintää, jonka tarkoituksena on tupakkatuotteen myynnin edistäminen tai jolla on suora tai välillinen tupakkatuotteen myyntiä edistävä vaikutus, mukaan lukien mainonta, jolla tupakkatuotetta suoraan mainitsematta yritetään kiertää mainontakielto käyttämällä tupakkatuotteiden nimiä, tavaramerkkejä, symboleja tai muita erottavia piirteitä;
3. ’sponsoroinnilla’ sellaista julkista tai yksityistä tapahtumalle tai toiminnalle annettavaa tukea, jonka tarkoituksena on tupakkatuotteiden edistäminen tai joka suoraan tai välillisesti vaikuttaa tupakkatuotteita edistävästi;
4. ’tupakan myyntipisteellä’ paikkaa, jossa tupakkatuotteet ovat myynnissä.”

5 Direktiivin 3 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Mainonta ja sponsorointi kaikissa muodoissaan on yhteisössä kielletty, sanotun kuitenkaan rajoittamatta direktiivin 89/552/ETY soveltamista.

2. Sen estämättä, mitä 1 kohdassa säädetään, jäsenvaltiot saavat sallia, että muiden tuotteiden tai palvelujen mainonnassa käytetään nimeä, jota vilpittömyydessä mielessä jo käytetään sekä tupakkatuotteista että muista tuotteista tai palveluista, joita sama yritys tai eri yritykset ovat pitäneet kaupan tai tarjonneet ennen 30 päivää heinäkuuta 1998.

Tätä nimeä voidaan kuitenkin käyttää ainoastaan muodossa, joka selvästi erottuu tupakkatuotteesta käytetystä nimestä, ja ilman tupakkatuotteesta jo käytettyä muuta erottavaa tunnusta.

3. a) Jäsenvaltioiden on huolehdittava, että millään tupakkatuotteella ei ole muun tuotteen tai palvelun nimeä, tavaramerkkiä, symbolia tai muuta erottavaa piirrettä, jollei tätä tupakkatuotetta 6 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuna päivänä jo pidetä kaupan kyseisellä nimellä tai tavaramerkillä tai symbolilla taikka muun erottavan piirteen avulla.

b) Edellä 1 kohdassa säädettyä kieltoa ei saa kiertää 6 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun päivän jälkeen markkinoille saatettavan tuotteen tai tarjottavan palvelun osalta käyttämällä tupakkatuotteista jo käytettyjä nimiä, tavaramerkkejä, symboleja tai muita erottavia piirteitä.

Tätä varten tuotteen tai palvelun nimi, tavaramerkki, symboli tai muu erottava piirre on esitettävä siten, että se selvästi erottuu tupakkatuotteesta käytetystä nimestä, tavaramerkistä, symbolista tai muusta erottavasta piirteestä.

4. Ilmaisjakelu, jonka tarkoituksena on tupakkatuotteen myynnin edistäminen tai joka suoraan tai välillisesti vaikuttaa tupakkatuotetta edistävästi, on kielletty.

5. Tätä direktiiviä ei sovelleta

- yksinomaan tupakkakaupan alan ammattilaisille suunnattuun viestintään;
- kaupan pidettävien tupakkatuotteiden esillepanoon ja niiden hintojen ilmoittamiseen tupakanmyyntipisteissä;
- mainontaan tupakkatuotteiden myyntiin erikoistuneissa liikkeissä ja niiden näytteillepanotilassa tai, jos on kyse erilaisten tuotteiden tai palvelujen myyntiliikkeestä, tupakkatuotteiden myyntiä varten tarkoitetuissa paikoissa, sekä sellaisissa myyntipisteissä, joita, kuten Kreikassa, koskee erityinen sosiaalisin perustein annettu lupa ('periptera');
- sellaisten julkaisujen kaupan pitämiseen, jotka sisältävät tupakkatuotteiden mainontaa ja jotka on toimitettu ja painettu kolmansissa maissa, jos kyseisiä julkaisuja ei ole pääasiallisesti tarkoitettu yhteisön markkinoille.”

6 Direktiivin 4 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Jäsenvaltioiden on huolehdittava, että tämän direktiivin perusteella annettujen kansallisten säännösten soveltamisen valvomiseksi on riittävät ja tehokkaat keinot. Näihin keinoihin voivat kuulua säännökset, joiden nojalla henkilöt tai yhteisöt, joilla on kansallisen lainsäädännön mukaan oikeutettua etua tämän direktiivin vastaisen mainonnan poistamisesta, voivat ryhtyä oikeudellisiin toi-

miin tällaista mainontaa vastaan tai saattaa asian sellaisen hallintoviranomaisen käsiteltäväksi, jolla on toimivalta ratkaista valitukset tai panna vireille asianmukainen oikeudenkäynti asiassa.”

7 Direktiivin 5 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Tällä direktiivillä ei rajoiteta jäsenvaltioiden mahdollisuutta säätää perustamissopimuksen määräyksiä noudattaen tupakkatuotteiden mainontaa tai sponsorointia koskevia tiukempia vaatimuksia, joita ne pitävät tarpeellisina ihmisten terveyden suojelemiseksi.”

8 Direktiivin 6 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Jäsenvaltioiden on saatettava tämän direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset voimaan viimeistään 30 päivänä heinäkuuta 2001. Niiden on ilmoitettava tästä komissiolle viipymättä.

Näissä jäsenvaltioiden antamissa säädöksissä on viitattava tähän direktiiviin, tai niihin on liitettävä tällainen viittaus, kun ne virallisesti julkaistaan. Jäsenvaltioiden on säädettävä siitä, miten viittaus tehdään.

2. Jäsenvaltioiden on toimitettava tässä direktiivissä tarkoitetuista kysymyksistä antamansa keskeiset kansalliset säännökset kirjallisina komissiolle.

3. Jäsenvaltiot voivat lykätä 3 artiklan 1 kohdan soveltamista

- lehdistön osalta yhdellä vuodella,
- sponsoroinnin osalta kahdella vuodella.

Poikkeustapauksissa ja asianmukaisesti perustelluista syistä jäsenvaltiot voivat edelleen antaa luvan maailmanlaajuisesti järjestettyjen tapahtumien tai toiminnan nykyiseen sponsorointiin viimeistään 1 päivänä lokakuuta 2006 päättyvän kolmen vuoden lisäjakson ajan, edellyttäen että

- siirtymäajan kuluessa tähän sponsorointiin käytetyt rahamäärät pienenevät,
- otetaan käyttöön vapaaehtoisia rajoittamistoimenpiteitä mainonnan näkyvillä olon rajoittamiseksi kyseisissä tapahtumissa tai toiminnoissa.”

- 9 Saksan liittotasavalta esittää kanteessaan seitsemän kanneperustetta, jotka koskevat sitä, että perustamissopimuksen 100 a artikla ei ole asianmukainen oikeudellinen perusta direktiiville; sitä, että perustamissopimuksen 57 artiklan 2 kohtaa ja 66 artiklaa on rikottu; sitä, että suhteellisuusperiaatetta, toissijaisuusperiaatetta ja perusoikeuksia on loukattu; ja sitä, että EY:n perustamissopimuksen 30 ja 36 artiklaa (joista on muutettuina tullut EY 28 artikla ja EY 30 artikla) ja EY:n perustamissopimuksen 190 artiklaa (josta on tullut EY 253 artikla) on rikottu.

- 10 Kantaja ja vastaajat ovat todenneet, että niiden 100 a artiklaa koskevat toteamukset koskevat myös perustamissopimuksen 57 artiklan 2 kohdan ja 66 artiklan tulkintaa.
- 11 Näin ollen on tarkasteltava yhdessä kanneperusteita, jotka koskevat sitä, että perustamissopimuksen 100 a artikla, 57 artiklan 2 kohta ja 66 artikla muodostavat väärän oikeudellisen perustan direktiiville.

Väärää oikeudellista perustaa koskevat kanneperusteet

Asianosaisten ja väliintulijoiden väitteet ja niiden perustelut

- 12 Kantaja katsoo, ettei perustamissopimuksen 100 a artikla ole asianmukainen oikeudellinen perusta direktiiville, ja perustelee käsityksensä sekä tupakkatuotteiden mainonnan markkinoiden ominaispiirteillä että 100 a artiklaa koskevalla tarkastelulla.
- 13 Markkinoiden ominaispiirteiden osalta kantaja väittää ensinnäkin, että tupakkatuotteiden mainonta on suurimmaksi osaksi toimintaa, jonka vaikutukset eivät ulotu kunkin jäsenvaltion rajojen ulkopuolelle.
- 14 Kantaja toteaa tältä osin, että vaikka tupakkatuotteiden valmistaja usein suunnittelee mainonnan, kuluttajalle suunnatun mainosvälineen konkreettinen käyttö perustuu kulloinkin kyseessä olevien markkinoiden ominaispiirteisiin mukautettuun strategiaan. Mainoksen konkreettinen muoto, taustamusiikki, värien

valinta ja mainoksen muut tekijät, jotka mukautetaan kunkin jäsenvaltion kulttuurisiin ominaispiirteisiin, päätetään kantajan mukaan kansallisella tasolla.

- 15 ”Kiinteiden” mainosvälineiden eli julisteiden, elokuvateattereissa tapahtuvan mainonnan ja hotelli- ja ravintola-alalla (hotellit, ravintolat ja kahvilat) käytettävien mainosvälineiden, kuten päivänvarjojen ja tuhkakuppien, osalta kyse on kantajan mukaan tavaroista, joilla ei jäsenvaltioiden välillä käydä kauppaa käytännössä ja joiden kauppaa ei tähän mennessä ole rajoitettu millään tavalla. Verotuksellisista syistä myös sellainen mainonta, joka perustuu ilmaisjakeluun, rajoittuu kansallisiin markkinoihin.
- 16 ”Irtainten” mainosvälineiden osalta ainoastaan lehdistöllä on taloudellista merkitystä. Aikakauslehdet ja sanomalehdet ovat toki tupakkatuotteiden mainosvälineitä, mutta tällaisten lehtien jäsenvaltioiden välinen kauppa on kantajan mukaan hyvin vähäistä. Aikakauslehdistä viedään muihin jäsenvaltioihin selvästi vähemmän kuin viisi prosenttia. Sanomalehtiä käytetään tällaiseen mainontaan huomattavasti vähemmän kuin aikakauslehtiä. Tupakkatuotteita koskevien mainosten osuus sanomalehtien kokonaismainostuloista Saksassa vuonna 1997 oli kantajan mukaan 0,04 prosenttia.
- 17 Lehtien vähäinen jäsenvaltioiden välinen kauppa selittää kantajan mukaan sen, etteivät ne jäsenvaltiot, jotka kieltävät omaa lehdistöään julkaisemasta tupakkatuotteiden mainoksia, rajoita tätä kauppaa. Belgian ja Irlannin lainsäädännössä sallitaan nimenomaisesti tällaista mainontaa sisältävien lehtien maahantuonti, eivätkä Ranskan tuomioistuimissa esitetyt vaatimukset, joilla on pyritty saamaan tällainen tuonti kielletyksi, ole menestyneet.
- 18 Direktiivin 3 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen ”diversifiointituotteiden” osalta kantaja väittää, että kyseisen säännöksen epätasällisuus voi johtaa erilaisiin tulkintoihin ja siten aiheuttaa uusia kaupan esteitä. Direktiivissä ei esimerkiksi

ole minkäänlaista vapaakauppalauseketta, jolla estettäisiin niitä jäsenvaltioita, jotka jättävät käyttämättä kyseisessä säännöksessä annetun mahdollisuuden, kieltämästä sellaisista muista jäsenvaltioista peräisin olevien tuotteiden kaupan pitämistä, jotka ovat käyttäneet tätä mahdollisuutta hyväkseen.

- 19 Mainostoimistojen tarjoamien palvelujen osalta kantaja väittää, ettei direktiivin soveltamisalaan kuulu toiminta, jonka tarkoituksena on suunnitella keskitettyjä mainontastrategioita, eikä ajatustyö, jota mainontaan tarvitaan. Direktiivin 2 artiklan 2 alakohdassa mainonnaksi määritellään ainoastaan kuluttajille suunnattujen mainonnan keinojen tosiasiallinen käyttö.
- 20 Sponsoroinnin osalta sponsorin ja järjestäjän väliset suhteet toimivat kantajan mukaan suurelta osin kansallisella tasolla, koska molemmat ovat tavallisesti sijoittautuneet samaan jäsenvaltioon. Silloinkaan, kun näin ei ole, jäsenvaltioiden kansallisesta lainsäädännöstä ei aiheudu sponsoinnille estettä, koska mainostilan luovuttaminen käyttöön tilaisuuden tapahtumapaikalla toteutetaan paikallisesti. Mitkään esteet eivät myöskään koske sponsoroidun tapahtuman televisiointia.
- 21 Jäsenvaltioiden kansallisen lainsäädännön eroista aiheutuvien kilpailun vääristymien osalta kantaja väittää, ettei direktiivin tarkoituksena ole sen johdanto-osan ensimmäinen perustelukappale huomioon ottaen poistaa tällaisia vääristymiä tupakkateollisuuden alalla.
- 22 Mainosten tuottajat toimivat kantajan mukaan ainoastaan hyvin vähäisessä määrin maansa rajojen ulkopuolella eikä heidän välillään ole kilpailua sen takia, että tupakkaa koskevat mainontastrategiat ovat ennen kaikkea kansallisia. Lehdistön osalta kantaja toteaa, että maahan tuodut kappaleet eivät kilpaile pai-

kallisten lehtien kanssa eivätkä saavuta siinä jäsenvaltiossa, johon niitä tuodaan, missään tapauksessa huomionarvoista markkinaosuutta.

- 23 Perustamissopimuksen 100 a artiklan tarkastelun perusteella kantaja toteaa seuraavaksi ensinnäkin, että kyseisessä artiklassa yhteisön lainsäätäjälle annetaan toimivalta yhdenmukaistaa jäsenvaltioiden kansallista lainsäädäntöä, jos yhdenmukaistaminen on tarpeen sisämarkkinoiden edistämiseksi. Se, että 100 a artiklaan ainoastaan viitataan hyväksytyyn lainsäädäntötoimen perustelukappaleissa, ei riitä, koska muutoin on vaarana, että tuomioistuinteitse on mahdotonta valvoa, onko kyseinen artikla asianmukainen oikeudellinen perusta tällaiselle toimelle. Kantajan mukaan on edellytettävä, että toimella todella myötävaikutetaan sisämarkkinoiden parantamiseen.
- 24 Näin ei kuitenkaan ole tässä tapauksessa. Koska ainoa sallittu mainonta, eli myyntipaikoilla tapahtuva mainonta, edustaa ainoastaan kahta prosenttia tupakkateollisuuden mainoskuluista, direktiivi merkitsee käytännössä kyseisen mainonnan kieltämistä kokonaan. Sen sijaan, että kyseisellä direktiivillä edistettäisiin tupakkatuotteiden mainosvälineiden kauppaa ja palvelujen vapaata tarjoamista tällä alalla, sillä poistetaan näin ollen nämä vapaudet lähes kokonaan. Direktiivillä luodaan kantajan mukaan lisäksi uusia kaupan esteitä, joita ei ollut olemassa aikaisemmin. Mainonnan kieltö tekee näin ollen tupakkatuotteiden markkinoilla lähes mahdottomaksi uusien tuotteiden maahantuonnin ja kaupan pitämisen ja johtaa näin ollen valtioiden välisen kaupan taantumiseen.
- 25 Siitä, oliko direktiivin tarkoituksena oleva yhdenmukaistaminen tarpeen kilpailun vääristymien poistamiseksi, kantaja toteaa edellä esitettyjen tupakkatuotteiden mainonnan markkinoihin liittyvien toteamusten lisäksi, että direktiivillä luodaan myös tupakka-alan ulkopuolisille markkinoille sellaisia kilpailun vääristymiä, joita niillä ei aikaisemmin ollut.

- 26 Näin on kantajan mukaan asia direktiivin 3 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen diversifiointituotteiden osalta. Kyseinen säännös sisältää kantajan mukaan niin rajoittavia edellytyksiä, että näitä tuotteita valmistavien yritysten on joko suljettava laitoksensa tai maksettava suuret ylimääräiset kulut, mikä voi aiheuttaa sen, että huomattavia markkinaosuuksia siirtyy kilpailijoille.
- 27 Kuten yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännöstä ilmenee, lainsäädännön lähentämisen tavoitteena voi perustellusti olla myös se, että estetään sellaisten tulevien kaupan esteiden syntyminen, joka aiheutuu jäsenvaltioiden kansallisen lainsäädännön eriytmisestä. Kantajan mukaan direktiivillä kuitenkin ainoastaan luodaan lopullisia uusia tulevaisuudessa toteutuvia kaupan esteitä.
- 28 Kantaja väittää, että muut direktiivit, jotka perustuvat perustamissopimuksen 100 a artiklaan ja joissa kielletään tietynlainen toiminta, eroavat kanteen kohteena olevasta direktiivistä. Harhaanjohtavan mainonnan kiellon tarkoituksena on siten edistää jäsenvaltioiden välistä kauppaa varmistamalla mainonnan luotettavuus yhteisön tasolla; samoin terveydelle haitallisten tuotteiden aineosien, valmistusmenetelmien tai kaupan pitämisen muotojen käyttämisestä koskevan kiellon tarkoituksena on luoda asianomaisten tuotteiden sisämarkkinat sallimalla kyseessä olevien tuotteiden valmistaminen, kaupan pitäminen ja kuluttaminen, kunhan tämä tapahtuu ilman terveyteen kohdistuvia vaaroja.
- 29 Kantaja toteaa myös, että 100 a artiklaa voidaan käyttää oikeudellisena perustana ainoastaan silloin, kun perusvapauksien esteet ja kilpailun vääristymät ovat tuntuvia. Kantaja huomauttaa tältä osin, että perustamissopimuksen 30 ja 36 artiklaa koskevaa yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytäntöä, jonka mukaan kyseisissä määräyksissä kielletään vähäisetkin kaupan esteet, ei voida soveltaa alalla, jossa on kyse rajanvedosta yhteisön ja jäsenvaltioiden toimivallan välille. Jos yhteisön lainsäätäjätä voisi yhdenmukaistaa jäsenvaltioiden kansallista lainsäädäntöä silloinkin, kun tuntuva vaikutusta sisämarkkinoihin ei ole, olisi mahdollista antaa direktiivejä millä alalla tahansa ja 100 a artiklan noudattamista koskeva tuomioistuINVALVONTA menettäisi merkityksensä.

- 30 Perustamissopimuksen 100 a artiklan tällaista tulkintaa tukee sitä paitsi yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytäntö (asia 91/79, komissio v. Italia, tuomio 18.3.1980, Kok. 1980, s. 1099, 8 kohta ja asia C-300/89, komissio v. neuvosto, ns. titaanidioksidi-tapaus, tuomio 11.6.1991, s. I-2867, 23 kohta; Kok. Ep. XI, s. 211).
- 31 Tämän tuomion 13—22 kohdassa esitetyt kantajan toteamukset osoittavat kantajan mukaan hyvin sen, ettei tupakkatuotteiden mainosvälineiden kauppaan ja mainostoimistojen palvelujen tarjoamisen vapauteen kohdistu tuntuvia esteitä, ja sen, ettei mainostoimistojen välillä ole tuntuvia kilpailun vääristymiä.
- 32 Kantaja väittää lopuksi, ettei 100 a artiklan käyttö ole mahdollista silloin, kun toimenpiteen painopiste ei ole sisämarkkinoiden edistäminen vaan kansanterveyden suojeleminen.
- 33 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan yhteisö ei voi nojautua perustamissopimuksen 100 a artiklaan silloin, kun hyväksyttävällä toimella vasta toissijaisesti yhdenmukaistetaan markkinaolosuhteita yhteisössä (asia C-70/88, parlamentti v. neuvosto, tuomio 4.10.1991, Kok. 1991, s. I-4529, 17 kohta; Kok. Ep. XI, s. 423; asia C-155/91, komissio v. neuvosto, tuomio 17.3.1993, Kok. 1993, s. I-939, 19 kohta; Kok. Ep. XIV, s. 61; asia C-187/93, parlamentti v. neuvosto, tuomio 28.6.1994, s. I-2857, 25 kohta; Kok. Ep. XV, s. 289 ja asia C-84/94, Yhdistynyt kuningaskunta v. neuvosto, tuomio 12.11.1996, s. I-5755, 45 kohta).
- 34 Kantajan mukaan sekä direktiivin syntyhistoria että sen sisällön ja tarkoituksen tarkastelu osoittavat, että kyseisen säädöksen painopiste on kansanterveyden suojeleminen.
- 35 Edellä mainitussa titaanidioksidi-tapauksessa annetun tuomion osalta kantaja toteaa, että nyt kanteen kohteena oleva direktiivi on erilainen kuin se direktiivi,

josta oli kyse tuossa tuomiossa. Kantajan mukaan titaanidioksidi-tapauksessa ympäristöpolitiikkaa ja sisämarkkinoita toteutettiin nimittäin samalla tasolla ja näillä molemmilla yhteisön tavoitteilla oli oma oikeudellinen perustansa eli ensiksi mainitulla EY:n perustamissopimuksen 130 r artikla (josta on muutettuna tullut EY 174 artikla) ja toiseksi mainitulla perustamissopimuksen 100 a artikla, jotka mahdollistavat jäsenvaltioiden kansallisen lainsäädännön. Näin ei kuitenkaan ole nyt käsiteltävänä olevassa asiassa, koska direktiivin painopiste on kansanterveys ja koska yhdenmukaistamistoimenpiteet tällä alalla on nimenomaisesti kielletty EY:n perustamissopimuksen 129 artiklan 4 kohdan ensimmäisessä luetelmakohtassa (josta on muutettuna tullut EY 152 artiklan 4 kohdan ensimmäinen alakohta).

- 36 Parlamentti, neuvosto ja niitä tukevat väliintulijat toteavat, että direktiivi on pätevästi annettu perustamissopimuksen 100 a artiklan perusteella, tukeutuen toisaalta siihen, että tupakkatuotteiden mainonnan alalla on olemassa sisämarkkinat, ja toisaalta 100 a artiklan tarkasteluun.
- 37 Parlamentti, neuvosto ja komissio väittävät, että tupakkatuotteiden mainonnan alalla on olemassa sisämarkkinat, joilla mainoskampanjat ovat usein keskitettyjä ja yhteisöön sijoittautuneiden mainostoimistojen suunnitteleimia. Vaikka mainontastrategiat ja mainosaiheet toteutetaan kansallisella tasolla, aiheiden, symbolien ja logojen valinta ja muut osatekijät suunnitellaan ja niitä tarjotaan jäsenvaltioiden rajat ylittävällä tasolla, ja ne saavuttavat kuluttajat useissa jäsenvaltioissa.
- 38 Hotelli- ja ravintola-alan osalta neuvosto väittää, että vaikka mainonnan vaikutukset rajoittuvat paikalliseen yleisöön, samanlaisia mainosvälineitä voidaan käyttää useissa jäsenvaltioissa, koska käytetty kieli on usein englanti.
- 39 Ilmaisjakelun osalta parlamentti ja neuvosto korostavat tämän mainontamuodon — joka kuuluu osana tietyn tavaramerkin osalta valittuun ja yhdenmukai-

sella tavalla toteutettavaan mainostamistapaan — jäsenvaltioiden rajat ylittäviä ominaisuuksia. Parlamentti toteaa lisäksi, että ilmaisjakelun kieltö on perusteltu kyseisen lainsäädännön kiertämisen estämiseksi.

- 40 Aikakauslehtien, erityisesti sellaisten, joita lentoyhtiöt antavat matkustajiensa käyttöön jäsenvaltioiden välisillä lennoilla, sekä yhdessä jäsenvaltiossa julkais-
tujen ja muissa jäsenvaltioissa myytävien tupakkatuotteiden mainontaa sisältä-
vien sanomalehtien vapaa liikkuvuus saattaa parlamentin ja neuvoston mukaan
myös estyä jäsenvaltioiden lainsäädännössä olemassa olevien erojen takia.
- 41 Diversifiointituotteiden osalta parlamentti ja neuvosto toteavat, että toisin kuin
kantaja väittää, direktiivin 3 artiklan 2 kohta on täsmällinen säännös ja sitä on
tulkittava siten, ettei jäsenvaltio voi estää sellaisen tuotteen kaupan pitämistä,
joka on laillisesti saatettu markkinoille sellaisessa toisessa jäsenvaltiossa, joka on
käyttänyt sille direktiivissä annettua mahdollisuutta.
- 42 Parlamentti ja neuvosto väittävät, että myös sponsoroinnilla on jäsenvaltioiden
rajat ylittäviä piirteitä. Ne väittävät tältä osin, että sponsoroiduissa tapahtumissa
käytetyt mainosvälineet, kuten autot, kuljettajien asut ja radan reunoille sijoitetut
kyllit, eivät saavuta ainoastaan paikallista yleisöä. Neuvosto toteaa, että jäsen-
valtioiden rajat ylittävän asiayhteyden osoittamisen kannalta on joka tapauksessa
riittävää, että sponsori ja sponsoroitu yritys ovat sijoittautuneet eri jäsenval-
tioihin.
- 43 Parlamentti, neuvosto ja komissio korostavat lopuksi, että jäsenvaltioiden kan-
sallisen lainsäädännön erojen vuoksi mainostoimistot eivät voi suunnitella ja
tarjota yhdenmukaisia mainostamistapoja yhteisön tasolla.

- 44 Parlamentin, komission ja neuvoston mukaan direktiivi, joka lainsäädännön lähentämisen ansiosta luo yhdenmukaisen kehyksen tupakkatuotteiden mainonnalle sisämarkkinoilla, voitiin pätevästi antaa perustamissopimuksen 100 a artiklan perusteella.
- 45 Edellä mainitut toimielimet väittävät tältä osin, että toimivalta, joka kyseisellä määräyksellä on annettu neuvostolle, ei välttämättä tarkoita kaupan vapauttamista vaan markkinoiden sääntelyä. Tämä selittää niiden mukaan sen, että eräitä kieltoja sisältäviä direktiivejä on voitu antaa 100 a artiklan perusteella.
- 46 Niinpä tupakkatuotteiden merkintöjä koskevien jäsenvaltioiden lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten lähentämisestä annetun direktiivin 89/622/ETY muuttamisesta 15 päivänä toukokuuta 1992 annetussa neuvoston direktiivissä 92/41/ETY (EYVL L 158, s. 30) kielletään suussa käytettävien tupakkatuotteiden markkinoille saattaminen, ja tiettyjen vaarallisten aineiden ja valmisteiden markkinoille saattamisen ja käytön rajoituksia koskevien jäsenvaltioiden lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten lähentämisestä annetun direktiivin 76/769/ETY muuttamisesta yhdennentoista kerran 18 päivänä kesäkuuta 1991 annettu neuvoston direktiivi 91/339/ETY (EYVL L 186, s. 64) sisältää siinä mainittujen aineiden käyttöä koskevan täyskiellon.
- 47 Mainonnan osalta sellaisten direktiivien kuin harhaanjohtavaa mainontaa koskevan direktiivin 84/450/ETY muuttamisesta sisällyttämällä siihen vertaileva mainonta 6 päivänä lokakuuta 1997 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 97/55/EY (EYVL L 290, s. 18) ja ihmisille tarkoitettujen lääkkeiden mainonnasta 31 päivänä maaliskuuta 1992 annetun neuvoston direktiivin 92/28/ETY (EYVL L 113, s. 13) tarkoituksena ei mainittujen toimielinten mukaan myöskään ole kaupan vapauttaminen. Viimeksi mainittu direktiivi sisältää erityisesti laajoja mainontaa koskevia kieltoja muun muassa sellaisten lääkkeiden osalta, joille ei ole myönnetty markkinoille saattamista koskevaa lupaa yhteisön oikeuden mukaisesti (2 artiklan 1 kohta), ja sellaisten lääkkeiden osalta, jotka ovat saatavissa ainoastaan lääkemääräyksellä (3 artiklan 1 kohdan ensimmäinen luetelmakohta).

- 48 Parlamentti, neuvosto ja komissio mainitsevat myös muita direktiivejä, jotka sisältävät osittaisia kieltöjä, kuten tupakkatuotteiden televisiomainontaa koskevan kiellon (televisiotoimintaa koskevien jäsenvaltioiden lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta 3 päivänä lokakuuta 1989 annettu neuvoston direktiivi 89/552/ETY (EYVL L 298, s. 23)), sekä toimenpiteitä, joilla on välillinen yhteys perusvapauksiin, kuten sellaiset toimet, jotka koskevat kesäaikaa (kesäaikasäännöksistä 30 päivänä toukokuuta 1994 annettu seitsemäs Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 94/21/EY (EYVL L 164, s. 1)) ja kansainväliseen puhelinverkkoon pääsyä yhteisössä (kansainväliseen puhelinverkkoon pääsyyn tarvittavan yhteisen tunnuksen käyttöönotosta yhteisössä 11 päivänä toukokuuta 1992 tehty neuvoston päätös 92/264/ETY (EYVL L 137, s. 21)).
- 49 Kyseisten toimielinten mukaan 100 a artiklan käyttöä ei ole rajoitettu koskemaan ainoastaan niitä tapauksia, joissa lainsäädännön erot todellisuudessa aiheuttavat perusvapauksien esteitä tai kilpailun vääristymiä. Kuten yhteisöjen tuomioistuin on asiassa C-350/92, Espanja vastaan neuvosto, 13.7.1995 antamassaan tuomiossa (Kok. 1995, s. I-1985, 33 kohta) todennut, on riittävää, että jäsenvaltioiden oikeusjärjestysten erot saattavat estää perusvapauksien toteutumista. Perustamissopimuksen 100 a artiklan käyttö on mahdollista jopa ehkäisemään kansallisen lainsäädännön eriytymistä, joka saattaisi johtaa uusiin eroihin (em. asia Espanja v. neuvosto, tuomion 35 kohta).
- 50 Kantajan sen väitteen osalta, jonka mukaan 100 a artiklan käyttö oikeudellisena perustana pitäisi olla mahdollista ainoastaan silloin, kun kansallisen lainsäädännön erot aiheuttavat tuntevia kaupan esteitä tai kilpailun vääristymiä, neuvosto väittää, että tätä rajaamista, joka perustuu kilpailuoikeuteen, ei voida käyttää 100 a artiklan soveltamisalalla. Toimivallan rajaamisessa on noudatettava objektiivisia ja yleispäteviä perusteita.
- 51 Komissio väittää lisäksi, että tässä tapauksessa kilpailu tosiasiasa vääristyy. Se toteaa tältä osin, että olemassa olevien lainsäädännön erojen vuoksi mainostojen toimistoilla on voiton tekemiseen erilaiset mahdollisuudet sen mukaan, missä ne sijaitsevat tai millä markkinoilla ne harjoittavat toimintaansa. Jos muiden

jäsenvaltioiden sanoma- tai aikakauslehtiin suhtaudutaan sallivasti tilanteessa, jossa kyseisen jäsenvaltion oma lainsäädäntö on lehdistön kannalta rajoittava, kilpailun vääristymiä ilmenee tässä valtiossa.

- 52 Sponsoroinnin osalta tällaiset erot vaikuttavat sen paikan valintaan, jossa tupakanvalmistajien sponsoroimat tilaisuudet järjestetään, mikä merkitsee huomattavia taloudellisia seurauksia silloin, kun kyse on urheilukilpailuista, kuten Formula 1 -ajoista.
- 53 Tupakkatuotteiden valmistajilla ja myyjillä ei myöskään ole samoja kilpailuedellytyksiä markkina-asemaansa vaikuttamiseksi. Niissä jäsenvaltioissa, joissa on rajoittava lainsäädäntö, talouden toimijat eivät nimittäin voi säilyttää tai parantaa markkina-asemaansa muuten kuin hintakilpailulla.
- 54 Kantajan sen väitteen osalta, jonka mukaan kansanterveyden suojelu on direktiivin painopiste, parlamentti, neuvosto ja komissio toteavat yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännöstä ilmenevän, että pääasiallinen tekijä, jota on tarkasteltava arvioitaessa tietyn toimen oikeudellista perustaa, on kyseisen toimen sanamuoto. Toimielinten mukaan direktiivin kolmannen ja neljännen perustelukappaleen muotoilusta ja niiden paikasta direktiivissä ilmenee, että ihmisten terveyden suojelu on yksi päämääristä, joihin direktiivillä pyritään perustamissopimuksen 100 a artiklan 3 ja 4 kohdan rajoissa, mutta että se ei ole direktiivin päätavoite.
- 55 Samoin direktiivin toinen perustelukappale ja 5 artikla, joiden mukaan jäsenvaltioilla on oikeus säätää direktiivin säännöksiä tiukempia säännöksiä varmistaa kansanterveyden suojelemisen, osoittavat myös selvästi sen, että ihmisten terveyden suojelu on liitännäinen ja päätavoitteelle alisteinen päämäärä.

- 56 Komissio toteaa tältä osin, että kansanterveyden suojelun suuri merkitys direktiivissä selittyy sillä, että se oli niiden kansallisten toimenpiteiden pää- ellei peräti ainoa tavoite, joita direktiivillä yhdenmukaistettiin, mutta että se on direktiivin kannalta toissijainen tavoite.
- 57 Parlamentti, neuvosto ja komissio väittävät lopuksi, että se, että direktiivissä säädetään laaja tupakkatuotteiden mainontaa koskeva kieltö, johtuu perustamissopimuksen 100 a artiklan 3 kohdassa asetetusta velvoitteesta ottaa perustaksi ihmisten terveyden suojelun korkea taso sekä tarpeesta ehkäistä kyseisen kiellon kiertämistä koskeva vaara.
- 58 Yhdistyneen kuningaskunnan hallituksen mukaan kantaja on väärässä väittäessään, että perustamissopimuksen 100 a artiklan käyttö direktiivin perustana on virheellistä sen takia, ettei direktiivin päätavoite ole mainosvälineiden kaupan ja vastaavien palvelujen tarjonnan esteiden poistaminen vaan ihmisten terveyden suojelu.
- 59 Yhdistyneen kuningaskunnan hallitus toteaa tältä osin, että yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan toimen oikeudellisen perustan valinnan on perustuttava objektiivisiin seikkoihin, jotka voivat olla tuomioistuINVALVONNAN kohteina ja joihin kuuluvat erityisesti toimen tavoite ja sisältö.
- 60 Kyseinen hallitus toteaa, että direktiivillä pyritään objektiivisesti katsoen toisistaan erottamattomiin tavoitteisiin, jotka liittyvät ihmisten terveyden suojeluun, ja muihin tavoitteisiin, jotka liittyvät kilpailuedellytyksissä olevien vääristymien poistamiseen ja kaupan vapauttamiseen. Kantajan lähestymistapa, jonka pyrkimyksenä on määrittää se, mikä näistä tavoitteista on tärkein, on paitsi yhteisöjen tuomioistuimen asettaman objektiivisen perusteen vastainen myös käyttökelpoton.

- 61 Yhdistyneen kuningaskunnan hallitus toteaa, että perustamissopimuksen 100 a artiklalla neuvostolle ja parlamentille annetaan toimivalta toteuttaa sisämarkkinoiden toteuttamista ja toimintaa koskevia toimenpiteitä, ja katsoo, että tässä tapauksessa on kyse juuri siitä.
- 62 Kyseinen hallitus toteaa, että jotta toimenpide olisi pätevästi perustettu 100 a artiklaan, ei ole tarpeen osoittaa, että se lisää jäsenvaltioiden välistä kauppaa. Tältä osin on riittävää, että kyseisellä toimenpiteellä poistetaan kilpailuedellytysten epäyhdenvertaisuutta.
- 63 Direktiivin tarkoituksena on poistaa kilpailun vääristymiä paitsi mainonnan markkinoilla, myös tupakkatuotteiden markkinoilla yhdenmukaistamalla edellytyksiä, joilla valmistajat voivat markkinoida tuotteitaan. Direktiivillä yhdenmukaistetaan kyseisen hallituksen mukaan myös niitä edellytyksiä, joilla tupakkateollisuus voi sponsoroida kulttuuri- ja urheilutapahtumia.
- 64 Yhdistyneen kuningaskunnan hallitus toteaa tältä osin, että ammattuurheiluseurat ovat keskenään kilpailevia yrityksiä ja että tämän kilpailun edellytyksiin vaikuttettaisiin haitallisesti, jos eri jäsenvaltioiden seurat eivät voisi saada samaa tukea tupakkateollisuudelta, joka on erityisen halukas sponsorimaan urheilutapahtumia pyrkiäkseen eroon siitä, että nämä tuotteet yhdistetään huonoon terveyteen.
- 65 Kyseinen hallitus toteaa lisäksi, että yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan toimi voidaan hyväksyä, jotta sillä ehkäistään sellaisten erilaisten kansallisten säännösten antaminen, jotka saattavat sisältää kaupan esteitä. Nykyinen tilanne, jossa sallitaan tupakkatuotteiden mainontaa sisältävät julkaisut, saattaa muuttua kansallisen lainsäädännön — josta on tulossa yhä tiukempaa — kehittyessä. Kyseisen hallituksen mukaan on näin ollen olemassa vaara niiden kaupan esteiden lisääntymisestä, joita direktiivillä on tarkoitus poistaa.

- 66 Kantajan sen väitteen osalta, jonka mukaan perustamissopimuksen 100 a artiklaa tulee voida käyttää ainoastaan perusvapauksien toteutumisen tuntuvien esteiden tai kilpailun tuntuvien vääristymien ollessa kyseessä, Yhdistyneen kuningaskunnan hallitus toteaa, ettei mikään täsmällinen peruste salli tällaista rajaamista.
- 67 Kyseinen hallitus korostaa, että sen esittämää tulkintaa 100 a artiklasta tukee yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytäntö, jonka mukaan direktiivi, jossa pelkästään kielletään tiettyjä toimintoja kilpailun vääristymien poistamiseksi, voidaan antaa kyseisen artiklan perusteella (em. titaanidioksidi-tapauksessa annettu tuomio).
- 68 Ranskan hallitus katsoo, että direktiivi on annettu pätevästi perustamissopimuksen 100 a artiklan perusteella. Kyseinen hallitus esittää tältä osin väitteitä, jotka koskevat kansanterveyden alalla toteutettua aikaisempaa yhdenmukaistamislainsäädäntöä, perustamissopimuksen 129 artiklaa koskevaa yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytäntöä ja lopuksi sitä oikeudellista perustaa, jota on päätetty käyttää uusien valmisteilla olevien yhdenmukaistamistoimenpiteiden yhteydessä.
- 69 Aikaisemman lainsäädännön osalta kyseinen hallitus viittaa lääkevalmisteista annettuihin direktiiveihin lääkevalmisteita koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten lähentämisestä 26 päivänä tammikuuta 1965 annetusta neuvoston direktiivistä 65/65/ETY (EYVL 1965, 22, s. 369) lähtien, geneettisesti muunnettujen organismien tarkoituksellisesta levittämisestä ympäristöön 23 päivänä huhtikuuta 1990 annettuun neuvostoon direktiiviin 90/220/ETY (EYVL L 117, s. 15) sekä kosmeettisia valmisteita koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä 27 päivänä heinäkuuta 1976 annettuun neuvoston direktiiviin 76/768/ETY (EYVL L 262, s. 169). Näissä direktiiveissä kansanterveyden suojelua koskeva päämäärä esiintyy rinnakkain tuotteiden vapaata liikkuvuutta ja kilpailun vääristymien poistamista koskevan päämäärän kanssa, eikä mikään taho ole Ranskan hallituksen mukaan riitauttanut kyseisten direktiivien niiden säännösten pätevyyttä, joilla yhdenmukaistetaan kansallista lainsäädäntöä kansanterveyden alalla.

- 70 Perustamissopimuksen 129 artiklaa koskevan yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännön osalta Ranskan hallitus viittaa asiassa C-180/96, Yhdistynyt kuningaskunta vastaan komissio, 5.5.1998 annettuun tuomioon (Kok. 1998, s. I-2265) ja asiassa C-269/97, komissio vastaan neuvosto, 4.4.2000 annettuun tuomioon (Kok. 2000, s. I-2857), joissa yhteisöjen tuomioistuin on täsmentänyt, että ihmisten terveyden suojelusta johtuvat vaatimukset ovat yhteisön muiden politiikan alojen ja erityisesti sisämarkkinapolitiikan osatekijä.
- 71 Kyseinen hallitus toteaa lopuksi, että tupakkatuotteiden valmistusta, esillepanoa ja myyntiä koskevien jäsenvaltioiden lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten lähentämistä koskevan direktiiviehdotuksen oikeudellinen perusta on perustamissopimuksen 100 a artikla. Ranskan hallituksen mukaan Maailman terveysjärjestössä on lisäksi aloitettu neuvottelut tupakkatuotteiden mainontaa koskevan pöytäkirjan tekemiseksi. Kyseisiin neuvotteluihin osallistumista koskevan, komissiolle annetun valtuutuksen oikeudellinen perusta on kyseisen hallituksen mukaan EY:n perustamissopimuksen 228 artikla (josta on muutettuna tullut EY 300 artikla).
- 72 Suomen hallitus väittää, että kansallisen lainsäädännön eroista johtuvien kaupan esteiden ja kilpailun vääristymien vuoksi direktiivi on voitu pätevästi antaa perustamissopimuksen 100 a artiklan perusteella.
- 73 Suomen hallitus korostaa tältä osin tupakkatuotteiden mainonnan markkinoiden ja kyseisten tuotteiden hyväksi tapahtuvan sponsoroinnin jäsenvaltioiden rajat ylittäviä piirteitä, joihin parlamentti, neuvosto ja komissio ovat vedonneet, ja lisää, että kyseisten markkinoiden kansainvälistymistä lisää entisestään sähköinen viestintä, erityisesti Internetin kautta tapahtuva mainonta. Tupakkatuotteiden mainonta onnistuu sellaisten viestintämuotojen kuin television avulla tunkeutumaan niihin jäsenvaltioihin, joissa se on kiellettyä. Näin ollen sellaisessa jäsenvaltiossa kuin Suomi, jossa tupakkatuotteiden suora mainostaminen on ollut kiellettyä vuodesta 1976 alkaen, tietyt tutkimukset osoittavat, että esimerkiksi vuonna 1996 yhden kuukauden aikana kolmella kansallisella televisiokanavalla lähetetyt urheiluohjelmat sisälsivät neljä tuntia tupakkatuotteiden mainontaa.

- 74 Suomen hallitus mainitsee myös kilpailun vääristymät tupakkatuotteiden ja sponsoroinnin alalla. Tämä markkinointimuoto, jota pienet yritykset eivät voi käyttää, aiheuttaa yhteismarkkinoille sopimatonta epäyhdenvertaisuutta.
- 75 Sen merkityksen osalta, joka kansanterveydellä on direktiivissä, Suomen hallituksen väitteet ovat pääasiallisesti samat kuin ne, jotka parlamentti, neuvosto ja komissio ovat esittäneet ja jotka on tiivistetysti mainittu tämän tuomion 54—57 kohdassa.

Yhteisöjen tuomioistuimen arviointi asiasta

Perustamissopimuksen 100 a artiklan, 57 artiklan 2 kohdan ja 66 artiklan käyttö oikeudellisena perustana ja sen tuomioistuinvalvonta

- 76 Direktiivi koskee tupakkatuotteiden mainontaa ja niiden hyväksi tapahtuvaa sponsorointia koskevien jäsenvaltioiden lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten lähentämistä. Kyse on kansallisista toimenpiteistä, joiden toteuttamiseen ovat suureksi osaksi vaikuttaneet kansanterveyttä koskevat päämäärät.
- 77 Perustamissopimuksen 129 artiklan 4 kohdan ensimmäisessä luetelmakohdassa suljetaan pois mahdollisuus yhdenmukaistaa jäsenvaltioiden sellaisia lakeja ja asetuksia, joiden tarkoituksena on suojella ja edistää ihmisten terveyttä.
- 78 Tämä määräys ei kuitenkaan merkitse sitä, etteikö perustamissopimuksen muiden määräysten perusteella toteutetuilla yhdenmukaistamistoimenpiteillä voisi olla

vaikutusta ihmisten terveyden suojelemiseen. Kyseisen 129 artiklan 1 kohdan kolmannessa alakohdassa määrätään lisäksi, että terveyden suojelua koskevat vaatimukset kuuluvat osana yhteisön muuhun politiikkaan.

- 79 Perustamissopimuksen muita artikloja ei kuitenkaan voida käyttää oikeudellisena perustana sen seikan kiertämiseksi, että perustamissopimuksen 129 artiklan 4 kohdan ensimmäisessä luetelmakohdassa on nimenomaisesti suljettu pois mahdollisuus yhdenmukaistamiseen.
- 80 Nyt esillä olevassa tapauksessa tupakkatuotteiden mainontaa ja niiden hyväksi tapahtuvaa sponsorointia koskevan kansallisen lainsäädännön lähentäminen, josta direktiivissä säädetään, on toteutettu perustamissopimuksen 100 a artiklan, 57 artiklan 2 kohdan ja 66 artiklan perusteella.
- 81 Perustamissopimuksen 100 a artiklan 1 kohdassa neuvostolle annetaan toimivalta toteuttaa EY:n perustamissopimuksen 189 b artiklassa (josta on muutettuna tullut EY 251 artikla) määrättyä menettelyä noudattaen ja talous- ja sosiaalikomiteaa kuultuaan sisämarkkinoiden toteuttamista ja toimintaa koskevat toimenpiteet jäsenvaltioiden lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten lähentämiseksi.
- 82 EY:n perustamissopimuksen 3 artiklan c alakohdan (josta on muutettuna tullut EY 3 artiklan 1 kohdan c alakohta) mukaan sisämarkkinoille on ominaista, että tavaroiden, henkilöiden, palvelujen ja pääomien vapaata liikkuvuutta rajoittavat esteet poistetaan jäsenvaltioiden väliltä. EY:n perustamissopimuksen 7 a artikla (josta on muutettuna tullut EY 14 artikla) käsittelee sisämarkkinoiden toteuttamista koskevien toimenpiteiden toteuttamista ja sen toisessa kohdassa täsmennetään, että sisämarkkinat käsittävät alueen, jolla ei ole sisäisiä rajoja ja jolla tavaroiden, ihmisten, palvelujen ja pääomien vapaa liikkuvuus taataan perustamissopimuksen määräysten mukaisesti.

- 83 Yhdessä tarkasteltuina kyseisistä määräyksistä ilmenee, että perustamissopimuksen 100 a artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen toimenpiteiden tarkoituksena on parantaa sisämarkkinoiden toteuttamisen ja toiminnan edellytyksiä. Kyseisen artiklan tulkinta siten, että sillä annettaisiin yhteisön lainsäätäjälle yleistöimivalta sisämarkkinoista säätämiseksi, olisi paitsi edellä mainittujen määräysten sanamuodon vastainen, myös ristiriidassa EY:n perustamissopimuksen 3 b artiklassa (josta on tullut EY 5 artikla) määrätyn sen periaatteen kanssa, jonka mukaan yhteisön toimivalta on erityistoimivaltaa.
- 84 Perustamissopimuksen 100 a artiklan perusteella hyväksytyyn toimen tosiasiallisena tarkoituksena on lisäksi oltava sisämarkkinoiden toteuttamista ja toimintaa koskevien edellytysten parantaminen. Jos sen perustelemiseksi, että 100 a artiklaa käytetään oikeudellisena perustana, riittäisi se, että todettaisiin jäsenvaltioiden kansallisessa lainsäädännössä olevan eroja ja että perusvapauksiin kohdistuvien esteiden tai tästä aiheutuvien kilpailun vääristymien abstrakti vaara olisi olemassa, oikeudellisen perustan noudattamista koskeva tuomioistuINVALVONTA voisi menettää kaiken merkityksensä. Yhteisöjen tuomioistuin olisi tällöin estynyt suorittamasta tehtävää, joka sille EY:n perustamissopimuksen 164 artiklan (josta on tullut EY 220 artikla) nojalla kuuluu, eli varmistamasta, että perustamissopimusta tulkittaessa ja sovellettaessa noudatetaan lakia.
- 85 Yhteisöjen tuomioistuimen on näin ollen tutkiessaan sitä, että 100 a artiklaa on käytetty asianmukaisesti oikeudellisena perustana, tarkistettava, että toimella, jonka pätevyys on riitautettu, pyritään todellisuudessa niihin päämääriin, jotka yhteisön lainsäätäjä on ilmoittanut (ks. mm. em. asia Espanja v. neuvosto, tuomion 25—41 kohta ja asia C-233/94, Saksa v. parlamentti ja neuvosto, tuomio 13.5.1997, Kok. 1997, s. I-2405, 10—21 kohta).
- 86 Kuten yhteisöjen tuomioistuin on todennut edellä mainitussa asiassa Espanja vastaan neuvosto annetun tuomion 35 kohdassa, 100 a artiklan käyttö oikeudellisena perustana on mahdollista silloin, kun pyritään ehkäisemään sellaisten tulevien kaupan esteiden syntymistä, jotka saattavat aiheutua jäsenvaltioiden kansallisen lainsäädännön eriytyemisestä. Tällaisten esteiden syntymisen on kuitenkin oltava todennäköistä ja kyseisen toimenpiteen tavoitteena on oltava niiden ehkäiseminen.

- 87 Edellä esitetyt toteamukset soveltuvat perustamissopimuksen 57 artiklan 2 kohdan — jossa viitataan nimenomaisesti toimenpiteisiin, joiden tarkoituksena on helpottaa palveluammattiin ryhtymistä ja siinä toimimista — tulkintaan, silloin kun mainittua määräystä luetaan yhdessä perustamissopimuksen 66 artiklan kanssa. Kyseisten määräysten tarkoituksena on nimittäin myös antaa yhteisön lainsäätäjälle erityistoimivalta sellaisten toimenpiteiden toteuttamiseksi, joiden tarkoituksena on parantaa sisämarkkinoiden toimintaa.
- 88 Jos ne edellytykset, jotka koskevat 100 a artiklan, 57 artiklan 2 kohdan ja 66 artiklan käyttöä oikeudellisena perustana, täyttyvät, yhteisön lainsäätäjää ei myöskään voida estää käyttämästä kyseistä oikeudellista perustaa sen takia, että kansanterveyden suojelu on ratkaiseva tehtävien valintojen kannalta. Perustamissopimuksen 129 artiklan 1 kohdan kolmannessa alakohdassa päinvastoin määrätään, että terveyden suojelua koskevat vaatimukset kuuluvat osana yhteisön muuhun politiikkaan, ja 100 a artiklan 3 kohdassa edellytetään nimenomaisesti, että yhdenmukaistamisessa varmistetaan ihmisten terveyden suojelun korkea taso.
- 89 Näin ollen on tutkittava, saatiinko direktiivi edellä mainittu huomioon ottaen antaa perustamissopimuksen 100 a artiklan, 57 artiklan 2 kohdan ja 66 artiklan perusteella.

Direktiivi

- 90 Direktiivin ensimmäisessä perustelukappaleessa yhteisön lainsäätäjä toteaa, että tupakkatuotteiden mainontaa ja niiden hyväksi tapahtuvaa sponsorointia koskevassa jäsenvaltioiden kansallisessa lainsäädännössä on eroja, ja katsoo, että koska tämä mainonta ja sponsorointi ylittää jäsenvaltioiden rajat, nämä erot ovat omiaan luomaan esteitä kyseisen toiminnan välineinä toimivien tuotteiden liikumiselle ja alan palvelujen tarjoamisen vapaudelle samoin kuin aiheuttamaan kilpailun vääristymistä ja muodostumaan tällä tavoin esteeksi sisämarkkinoiden toiminnalle.

- 91 Direktiivin toisen perustelukappaleen sanamuodon mukaan nämä esteet olisi poistettava, minkä vuoksi tupakkatuotteiden mainontaa ja niiden hyväksi tapahtuvaa sponsorointia koskevia sääntöjä olisi lähennettävä jättämällä kuitenkin jäsenvaltioille mahdollisuus tietyin edellytyksin määrätä ihmisten terveyden suojelemiseksi tarpeellisina pitämistään vaatimuksista.
- 92 Direktiivin 3 artiklan 1 kohdassa kielletään tupakkatuotteiden mainonta ja niiden hyväksi tapahtuva sponsorointi kaikissa muodoissaan ja direktiivin 3 artiklan 4 kohdassa kielletään ilmaisjakelu, jonka tarkoituksena on näiden tuotteiden myynnin edistäminen tai joka vaikuttaa näiden tuotteiden myyntiä edistävasti. Direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle jäävät kuitenkin tupakkakaupan alan ammattilaisten välinen viestintä, myyntiliikkeissä tapahtuva mainonta ja sellaisiin julkaisuihin sisältyvä mainonta, jotka on toimitettu ja painettu kolmansissa maissa ja joita ei ole pääasiallisesti tarkoitettu yhteisön markkinoille (3 artiklan 5 kohta).
- 93 Direktiivissä kielletään myös 30.7.1998 alkaen käyttämästä samaa nimeä tupakkatuotteista ja muista tuotteista tai palveluista, lukuun ottamatta sellaisia tuotteita tai palveluja, joita ennen kyseistä päivämäärää pidettiin kaupan nimellä, jota käytetään myös tupakkatuotteesta, ja joiden osalta kyseisen nimen käyttö on sallittua tietyin edellytyksin (3 artiklan 2 kohta). Tupakkatuotteella ei 30.7.2001 alkaen saa olla muun tuotteen tai palvelun nimeä, tavaramerkkiä, symbolia tai muuta erottavaa piirrettä, jollei tätä tupakkatuotetta jo pidetä kaupan kyseisellä nimellä tai tavaramerkillä tai symbolilla taikka muun erottavan piirteen avulla ennen kyseistä päivämäärää (3 artiklan 3 kohdan a alakohta).
- 94 Direktiivin 5 artiklan mukaan direktiivillä ei rajoiteta jäsenvaltioiden mahdollisuutta säätää perustamissopimuksen määräyksiä noudattaen tupakkatuotteiden mainontaa tai niiden hyväksi tapahtuvaa sponsorointia koskevia tiukempia vaatimuksia, joita ne pitävät tarpeellisina ihmisten terveyden suojelemiseksi.

95 Näin ollen on tutkittava, edistääkö direktiivi todellisuudessa tavaroiden vapaaseen liikkuvuuteen ja palvelujen tarjoamisen vapauden kohdistuvien esteiden ja kilpailun vääristymien poistamista.

Tavaroiden vapaan liikkuvuuden ja palvelujen tarjoamisen vapauden esteiden poistaminen

96 Tupakkatuotteiden mainontaa koskevan jäsenvaltioiden kansallisen lainsäädännön erojen takia tavaroiden vapaaseen liikkuvuuteen ja palvelujen tarjoamisen vapauden kohdistuvia esteitä esiintyy tai voi todennäköisesti syntyä.

97 Tupakkatuotteiden mainontaa sisältävien aikakaus-, viikko- ja sanomalehtien osalta on esimerkiksi totta — kuten kantaja on osoittanut — ettei nykyään ole olemassa minkäänlaista estettä tällaisten lehtien tuonnille niihin jäsenvaltioihin, joissa tällainen mainonta on kiellettyä. Kun otetaan huomioon jäsenvaltioiden kansallisen lainsäädännön kehittyminen yhä rajoittavampaan suuntaan tupakkatuotteiden mainonnan osalta, mikä perustuu vakaaseen käsitykseen siitä, että tällainen mainonta lisää huomattavasti tupakan kulutusta, on kuitenkin todennäköistä, että lehtien vapaaseen liikkuvuuteen kohdistuvia esteitä syntyy tulevaisuudessa.

98 Perustamissopimuksen 100 a artikla saattaisi näin ollen lähtökohtaisesti sallia sellaisen direktiivin antamisen, jolla kielletään tupakkatuotteiden mainonta aikakaus-, viikko- ja sanomalehdissä kyseisten lehtien vapaan liikkuvuuden varmistamiseksi samalla tavalla kuin direktiivillä 89/552/ETY, jonka 13 artik-

lassa kielletään tupakkatuotteiden televisiomainonta televisio-ohjelmien lähettämisen vapauden edistämiseksi.

- 99 Tupakkatuotteiden mainonnan muotojen suurimman osan osalta niiden kieltämistä direktiivin 3 artiklan 1 kohdalla ei voida kuitenkaan perustella tarpeella poistaa mainosvälineiden vapaan liikkuvuuden tai mainosalan palvelujen tarjoamisen vapauden esteitä. Tämä koskee erityisesti mainontakieltoa julisteiden, päivänvarjojen, tuhkakuppien ja muiden hotelleissa, ravintoloissa ja kahviloissa käytettävien tavaroiden osalta, sekä elokuvissa esitettäviä mainoksia koskevaa kieltoa, koska kyseisillä kielloilla ei millään tavoin helpoteta asianomaisten tuotteiden kauppaa.
- 100 Perustamissopimuksen 100 a artiklan, 57 artiklan 2 kohdan ja 66 artiklan perusteella hyväksytty toimi voi toki sisältää säännöksiä, joilla ei edistetä perusvapauksien toteutumiseen kohdistuvien esteiden poistamista, silloin, kun kyseiset säännökset ovat tarpeen joidenkin sellaisten kieltojen kiertämisen estämiseksi, joilla on tällainen tavoite. On kuitenkin ilmeistä, että tästä ei ole kyse edellisessä kohdassa mainittujen kieltojen osalta.
- 101 Direktiivissä ei myöskään varmisteta niiden tuotteiden vapaata liikkuvuutta, jotka ovat direktiivin säännösten mukaisia.
- 102 Tältä osin on todettava, että toisin kuin parlamentti ja neuvosto väittävät, direktiivin 3 artiklan 2 kohtaa, joka koskee diversifiointituotteita, ei voida tulkita siten, että jos direktiivissä asetetut edellytykset on täytetty, tällaisista tuotteista ne, joiden kaupan pitäminen on sallittua yhdessä jäsenvaltiossa, voisivat liikkua vapaasti muissa jäsenvaltioissa ja myös niissä, joissa kyseiset tuotteet ovat kiellettyjä.

- 103 Jäsenvaltioilla on nimittäin direktiivin 5 artiklan mukaan edelleen valta säätää perustamissopimuksen määräyksiä noudattaen tupakkatuotteiden mainontaa tai niiden hyväksi tapahtuvaa sponsorointia koskevia tiukempia vaatimuksia, joita ne pitävät tarpeellisina ihmisten terveyden suojelemiseksi.
- 104 Direktiivi ei myöskään sisällä minkäänlaista ehtoa, jossa vahvistettaisiin direktiivin säännösten mukaisten tuotteiden osalta vapaa liikkuvuus, toisin kuin muissa direktiiveissä, joissa jäsenvaltioille jätetään mahdollisuus toteuttaa tiukempia toimenpiteitä yleisen edun suojelemiseksi (ks. mm. savukkeista poltettaessa syntyvän tervan suurinta sallittua määrää koskevien jäsenvaltioiden lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten lähentämisestä 17 päivänä toukokuuta 1990 annetun neuvoston direktiivin 90/239/ETY (EYVL L 137, s. 36) 7 artiklan 1 kohta ja tupakkatuotteiden merkintöjä koskevien jäsenvaltioiden lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten lähentämisestä 13 päivänä marraskuuta 1989 annetun neuvoston direktiivin 89/622/ETY (EYVL L 359, s. 1) 8 artiklan 1 kohta).
- 105 Näin ollen on todettava, ettei yhteisön lainsäätäjä voi tukeutua tarpeeseen poistaa mainosvälineiden vapaaseen liikkuvuuteen ja palvelujen tarjoamisen vapauteen kohdistuvia esteitä antaakseen direktiivin perustamissopimuksen 100 a artiklan, 57 artiklan 2 kohdan ja 66 artiklan perusteella.

Kilpailun vääristymien poistaminen

- 106 Tutkiessaan perustamissopimuksen 100 a artiklan perusteella annetun direktiivin lainmukaisuuden yhteisöjen tuomioistuin tarkistaa, ovatko ne kilpailun vääristymät, joita kyseisellä säädöksellä on tarkoitus poistaa, tuntuvia (em. titaani-dioksidi-tapaus, tuomion 23 kohta).

- 107 Ilman tällaista vaatimusta yhteisön lainsäätäjän toimivalta olisi käytännössä rajaton. Eri jäsenvaltioiden kansallinen lainsäädäntö eroaa usein sen toiminnan harjoittamisen edellytysten osalta, jota se koskee, mikä vaikuttaa suoraan tai välillisesti asianomaisten yritysten kilpailuedellytyksiin. Tästä seuraa, että perustamissopimuksen 100 a artiklan, 57 artiklan 2 kohdan ja 66 artiklan tulkinta siten, että yhteisön lainsäätäjällä voisi tukeutua kyseisiin artikloihin poistetakseen vähäisiä kilpailun vääristymiä, olisi ristiriidassa tämän tuomion 83 kohdassa jo mainitun periaatteen kanssa, jonka mukaan yhteisön toimivalta on erityistoimivaltaa.
- 108 Näin ollen on tutkittava, poistetaanko direktiivillä tosiasiaa tuntuvia kilpailun vääristymiä.
- 109 Mainostoimistojen ja mainosvälineiden valmistajien osalta on ensinnäkin todettava, että sellaisten jäsenvaltioiden alueelle sijoittautuneet yritykset, jotka ovat sallivampia tupakkatuotteiden mainonnan suhteen, ovat tosin edullisemmassa asemassa suurtuotannon etujen ja voittojen kasvamisen suhteen. Näiden etujen vaikutukset kilpailuun ovat kuitenkin kaukaiset ja välilliset, eikä niitä voida pitää tuntuviksi katsottavina vääristyminä. Ne eivät ole verrattavissa erilaisten tuotantokustannusten aiheuttamiin kilpailun vääristymiin, jollaiset esimerkiksi johtivat yhteisön lainsäätäjän hyväksymään menettelytavoista titaanidioksiditeollisuuden jätteiden aiheuttaman pilaantumisen vähentämistä ja mahdollista poistamista koskevien ohjelmien yhdenmukaistamiseksi 21 päivänä kesäkuuta 1989 annetun neuvoston direktiivin 89/428/ETY (EYVL L 201, s. 56).
- 110 On totta, että tupakan mainontaa koskevassa eräiden jäsenvaltioiden lainsäädännössä erot voivat aiheuttaa tuntuvia kilpailun vääristymiä. Kuten komissio ja

Suomen ja Yhdistyneen kuningaskunnan hallitukset ovat todenneet, se, että sponsorointi on kiellettyä eräissä jäsenvaltioissa ja sallittua toisissa, aiheuttaa sen, että tiettyjä urheilukilpailuja siirretään muualle, mikä merkitsee huomattavia vaikutuksia tällaisten tapahtumien yhteydessä toimivien yritysten kilpailuedellytyksiin.

- 111 Tällaiset vääristymät, joilla voitaisiin perustella perustamissopimuksen 100 a artiklan käyttö joidenkin sponsoroinnin muotojen kieltämiseksi, eivät kuitenkaan salli sitä, että tätä oikeudellista perustaa käytetään sellaiselle yleiselle mainontakiellolle, josta direktiivissä säädetään.
- 112 Tupakkatuotteiden markkinoilla esiintyvien kilpailun vääristymien osalta on toiseksi todettava — ilman, että olisi tarpeen ottaa kantaa kantajan esille nostamaan kysymykseen siitä, ettei direktiivi koske tällaisia vääristymiä —, ettei direktiivi myöskään tällä alalla ole omiaan poistamaan tuntuvia kilpailun vääristymiä.
- 113 Kuten komissio on väittänyt, tupakkatuotteiden valmistajien ja myyjien on tosin turvauduttava hintakilpailuun vaikuttaakseen markkina-asemaansa niissä jäsenvaltioissa, joissa on rajoittava lainsäädäntö. Tällainen tilanne ei kuitenkaan merkitse kilpailun vääristymää vaan kilpailukeinojen rajoitusta, jota sovelletaan samalla tavalla kaikkiin talouden toimijoihin kyseisissä jäsenvaltioissa. Koska direktiivissä on kielletty laajalti tupakkatuotteiden mainonta, sillä rajoitettaisiin yleisesti vastaisuudessa kilpailukeinoja vastaavasti rajoittamalla kaikissa jäsenvaltioissa niitä keinoja, joita talouden toimijoilla on käytettävissään päästäkseen markkinoille tai pysyäkseen niillä.
- 114 Näin ollen on katsottava, ettei yhteisön lainsäätäjät voi tukeutua tarpeeseen poistaa kilpailun vääristymiä mainonnan alalla tai tupakkatuotteiden alalla

antaakseen direktiivin perustamissopimuksen 100 a artiklan, 57 artiklan 2 kohdan ja 66 artiklan perusteella.

- 115 Edellä esitetyt seikat huomioon ottaen sellaista toimenpidettä kuin kyseessä olevaa direktiiviä ei voida antaa perustamissopimuksen 100 a artiklan, 57 artiklan 2 kohdan ja 66 artiklan perusteella.
- 116 Näin ollen on katsottava, että kanneperusteet, jotka koskevat sitä, etteivät perustamissopimuksen 100 a artikla, 57 artiklan 2 kohta ja 66 artikla ole asianmukainen oikeudellinen perusta direktiiville, on hyväksyttävä.
- 117 Kuten tämän tuomion 98 ja 111 kohdassa on todettu, perustamissopimuksen 100 a artikla olisi sallinut sellaisen direktiivin antamisen, jolla kielletään tiettyjä tupakkatuotteiden mainonnan ja niiden hyväksi tapahtuvan sponsoroinnin muotoja. Koska direktiivissä säädetty tupakkatuotteiden mainontaa ja niiden hyväksi tapahtuvaa sponsorointia koskeva kielto on yleisluonteinen, direktiivin osittainen kumoaminen merkitsisi sitä, että yhteisöjen tuomioistuimien muuttaisi direktiivin säännöksiä, mikä on yhteisön lainsäätäjän tehtävä. Yhteisöjen tuomioistuin ei näin ollen voi kumota direktiiviä osittain.
- 118 Koska kanneperusteet, jotka koskevat perustamissopimuksen 100 a artiklan, 57 artiklan 2 kohdan ja 66 artiklan virheellistä käyttämistä oikeudellisenä perusteena, on hyväksytty, ei kantajan muita kanneperusteita ole aihetta tutkia. Direktiivi kumotaan kokonaisuudessaan.

Oikeudenkäyntikulut

- 119 Yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 69 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, veloitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska Saksan liittotasavalta on vaatinut parlamentin ja neuvoston velvoittamista korvaamaan oikeudenkäyntikulut ja koska nämä ovat hävinneet asian, ne on veloitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut. Työjärjestyksen 69 artiklan 4 kohdan mukaisesti Ranskan tasavalta, Suomen tasavalta, Yhdistynyt kuningaskunta ja komissio vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN

on antanut seuraavan tuomiolauselman:

- 1) Tupakkatuotteiden mainontaa ja niiden hyväksi tapahtuvaa sponsorointia koskevien jäsenvaltioiden lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten lähentämisestä 6 päivänä heinäkuuta 1998 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 98/43/EY kumotaan.

- 2) Euroopan parlamentti ja Euroopan unionin neuvosto veloitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut. Ranskan tasavalta, Suomen tasavalta, Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistynyt kuningaskunta ja Euroopan yhteisöjen komissio vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Rodríguez Iglesias	Moitinho de Almeida	Edward	
Sevón	Schintgen	Kapteyn	
Gulmann	La Pergola	Puissochet	Jann
Ragnemalm	Wathelet	Macken	

Julistettiin Luxemburgissa 5 päivänä lokakuuta 2000.

R. Grass

kirjaaja

G. C. Rodríguez Iglesias

presidentti